

กฎหมาย ใกล้ตัว

* ไชยชัชวาลย์ ท้าววงศ์

ดุลพินิจในการ ลงโทษทางอาญา

บุคคลมีเหตุผลและความจำเป็นในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่เหมือนกัน และแม้ในสิ่งเดียวกัน บุคคลก็อาจมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องกระทำแตกต่างกันได้

กฎหมาย เป็นข้อบังคับที่กำหนดเกณฑ์ความประพฤติของบุคคลว่าสิ่งใดควรกระทำและสิ่งใดไม่ควรกระทำ และหากฝ่าฝืนข้อกำหนดห้ามกระทำแล้วก็จะต้องถูกลงโทษ ซึ่งการลงโทษทางอาญาก็อาจเป็นต้องถูกปรับ ถูกกักขัง ถูกจำคุก หรือถูกริบทรัพย์สิน เป็นต้น

โดยที่บุคคลมีเหตุผลและความจำเป็นในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่เหมือนกันดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการสมควรที่บุคคลจะได้รับโทษแตกต่างกันไปตามพฤติกรรมและเหตุผลความจำเป็นที่ผู้นั้นต้องกระทำความผิด ซึ่งกฎหมายที่กำหนดโทษบุคคลใน

ทางอาญาข้อหาหนึ่งๆ ก็มักจะไม่ได้กำหนดโทษตายตัวเป็นอัตราแน่นอน แต่จะกำหนดเป็นอัตราโทษขั้นสูงและขั้นต่ำไว้ หรือกำหนดเอาไว้ว่า ผู้กระทำความผิดไม่ควรจะถูกลงโทษเกินกว่าอัตราใด แล้วก็ปล่อยให้ผู้พิพากษาเป็นผู้พิจารณาใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้เอง โดยการกำหนดโทษนั้นผู้พิพากษาก็จะพิจารณาถึงสภาพความผิด เหตุผลและความจำเป็นในการกระทำความผิด รวมทั้งประวัติความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมของผู้กระทำความผิด และเหตุอื่นอีกเท่าที่ปรากฏต่อศาล นำเอามาประกอบกันพิจารณาในการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด

สำหรับความผิดที่ไม่ร้ายแรง และผู้กระทำ

* ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค 3 อาจารย์พิเศษคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : LL.M. TEMPLE UNIVERSITY, U.S.A.

ความผิดต้องถูกลงโทษจำคุกกระชั้น ๆ คือไม่เกิน ๒ ปี ทั้งเป็นโทษที่จะได้รับเป็นครั้งแรก ถ้ามีเหตุผลสมควรที่แสดงว่าผู้กระทำความผิดนั้นอาจกลับตัวพลเมืองดีได้ กฎหมายก็กำหนดให้ศาลพิพากษาว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดจริงและกำหนดโทษจำคุกไว้แล้ว แต่รอการลงโทษจำคุกผู้นั้นได้

การรอการลงโทษจำคุกมีผลให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกจำคุกและไม่ถือว่าต้องโทษจำคุก เป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดที่จะกลับตัวก่อนที่จะได้รับโทษจำคุกจริงๆ

ปัจจุบันกระทรวงยุติธรรมมีพนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ เป็นผู้ช่วยเหลือผู้พิพากษาในการสืบเสาะหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำความผิดมารายงานต่อศาล ทำให้ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจในการลงโทษผู้กระทำความผิดได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

การใช้ดุลพินิจของศาลในเรื่องรอการลงโทษจำคุกมีแนวทางอย่างไร เป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษา จึงขอนำเอาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ตัดสินไว้แล้วมาให้พิจารณาเป็นตัวอย่าง คือ

ตัวอย่างกรณีศาลฎีการอการลงโทษจำคุกให้เช่น

ฎีกาที่ 1135/2504 การที่ผู้ตายรู้ว่าผู้หญิงเป็นภรรยาของจำเลยแล้วยังพยายามติดต่อทางผู้สาวเอาไปเป็นภรรยาจนได้ จำเลยยังมีเชื้อไขจึงติดตามไปพบทั้งภรรยาและผู้ตายเดินมาด้วยกัน จำเลยได้วิ่งวอนขอให้ภรรยาคลับไปอยู่กับตน ผู้ตายกลับสับสนประมาทว่า “เป็นหน้าตัวเมีย ผู้หญิงเขาไม่รักจะตามมาทำไม” ถือว่ารุนแรงสำหรับกรณีเช่นจำเลยนี้ และเป็นเหตุให้บันดาลโทสะเพราะถูกข่มเหงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมตามมาตรา 72 และคำนึงถึงเหตุผลเช่นนี้กับเหตุผลตามมาตรา 56 แล้วศาลรออาญาโทษจำคุกไว้ตามมาตรา 56 ได้

ฎีกาที่ 285/2511 การที่จำเลยกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ นับว่ากำลังอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี เมื่อเปรียบ

เทียบการให้จำคุกจำเลยไปทีเดียว การรอการลงโทษเพื่อให้โอกาสจำเลยกลับไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเช่นนั้น จะเป็นผลดีแก่จำเลยในทางกลับตัวได้อีกกว่าการรอการลงโทษจำเลยไว้ จึงเป็นการสมควร

ฎีกาที่ 3685/2529 การที่ผู้เสียหายกับจำเลยไปดูภาพยนตร์ด้วยกันสองต่อสอง และพากันมาบ้านจำเลย นอนอยู่ในห้องเดียวกันตลอดคืน จำเลยย่อมจะต้องกระทำอนาจารต่อผู้เสียหาย และจำเลยมิได้ตั้งใจจะอยู่กับผู้เสียหายจนสามิภรรยา จำเลยจึงมีความผิดฐานพรากผู้เยาว์ไปเพื่อการอนาจารโดยผู้เยาว์เต็มใจไปด้วย

เหตุที่เกิดในคดีนี้ผู้เสียหายก็มีส่วนผิดด้วย เพราะมูลเหตุเป็นเรื่องที่ผู้เสียหายเป็นฝ่ายติดต่อกับจำเลยก่อนในฐานะเป็นแฟนเพลง และตามเนื้อความในจดหมายที่มีไปถึงจำเลยบางฉบับก็มีเนื้อความว่าจะไปบ้านจำเลย อยากเห็นขาอ่อนจำเลย เป็นการจูงใจจำเลย ดังนี้จึงสมควรรอการลงโทษแก่จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56

ฎีกาที่ 4617/2532 จำเลยทำร้ายร่างกายผู้เสียหายเนื่องจากผู้เสียหายเข้ามาทอดปล้ำกระทำอนาจารบุตรสาวจำเลย ถือได้ว่าผู้เสียหายเป็นฝ่ายก่อเหตุขึ้นก่อน จำเลยเคยเป็นผู้ใหญ่บ้านกรรมการหน่วยอบรมประชาชน ประจำตำบลและกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ทั้งไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน จึงมีเหตุสมควรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ที่จะรอการลงโทษจำคุกให้จำเลย

ฎีกาที่ 5478/2533 แม้จำเลยได้ซัดใช้คำเสียหายให้แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นบิดาของผู้ตายภายหลังจากศาลชั้นต้นพิพากษาแล้ว ก็ยังถือได้ว่าเป็นเหตุอันควรปรานี ทั้งผู้เสียหายไม่คิดใจดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่จำเลย และจำเลยรับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตร จึงควรให้โอกาสจำเลยโดยลงโทษในสถานเบาและรอการลงโทษให้จำเลย

ตัวอย่างกรณีศาลฎีกาไม่รอการลงโทษจำคุกให้

กับกลุ่มชนชั้นนำเท่านั้น การศึกษาภาษาทางการเมืองจึงควรจะมุ่งประเด็นไปที่การวิเคราะห์การใช้ภาษาทางการเมืองของกลุ่มบุคคลที่เป็นชนชั้นนำเหล่านี้

นั่นเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นแถลงการณ์นโยบาย พระราชบัญญัติ ฯลฯ โดยจะต้องทำการวิเคราะห์ความหมายของคำ เนื้อหาของเรื่องตลอดจนวิธีการใช้ภาษาทาง

การเมืองเพื่อเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ภาษา ความถี่ของการใช้คำที่มีความหมายทางการเมือง และมโนทัศน์ที่ได้จากการใช้ภาษาทางการเมืองเหล่านั้น

บรรณานุกรม

เกษียร เตชะพีระ. "กิมหงวน เป็นไทยแท้หรือไม่?" ศิลปวัฒนธรรม. 14:6 (เม.ย. 36) หน้า 178-181.

สมบัติ จันทรวงศ์. ภาษาทางการเมือง : พัฒนาการของแนวอธิบายการเมืองและศัพท์การเมืองในงานเขียนประเภทสารคดีทางการเมืองของไทย พ.ศ. 2475-2525. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2533.

Edelman, Murray. *The Symbolic Uses of Politics*. Urbana : University of Illinois Press. 1964.

"Language, Myths and Politics". *Society*. 12 (5) P. 14-21. *Political Language*. New York : Academic Press. 1977.

Merriam, Charles. "Political Power". *Language of Politics*. edited by Harold D. Lasswell et al. Cambridge, Mass. : The M.I.T. Press. 1965.

กฎหมายใกล้ตัว (ต่อจากหน้า ๑๒๐)

เช่น

ฎีกาที่ 4665/2529 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสามร่วมกันเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันเครื่องไฟฟ้าจักรกลพนันเอาทรัพย์สินกันโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยทั้งสามให้การรับสารภาพ ดังนี้จำเลยจะฎีกาเถียงเป็นอย่างอื่นหาได้ไม่เพราะขัดกับคำรับสารภาพทรัพย์สินที่เป็นเครื่องมือในการกระทำผิดมีมากถึง 46 ตู้ เงินเหรียญบาทถึง 30,231 เหรียญ ถือได้ว่าเป็นการเล่นการพนันรายใหญ่ อาจเป็นการมอมเมาเยาวชนให้หลงใหลในการพนัน เป็นผลเสียหายร้ายแรงแก่ประเทศชาติจึงไม่มีเหตุผลควรที่จะลดหย่อนโทษและรอกการลงโทษให้

ฎีกาที่ 1385/2530 จำเลยขอรอกการลงโทษโดยอ้างว่าเป็นนิสิตศาสตรบัณฑิตและกำลังศึกษาอยู่ในสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งนิติบัณฑิตยสภา หากต้องรับโทษจำคุกจะเป็นการตัดอนาคตในการรับราชการโดยเฉพาะในสถาบันที่ทรงความยุติธรรมที่จำเลยใฝ่ฝันนั้น ปรากฏพฤติการณ์ของจำเลยว่าได้ทำสัญญาประกันตนเองไว้ต่อศาลชั้นต้น แล้วหลีกเลี่ยง

เลี่ยงไม่มาฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ตามหมายเรียกจนกระทั่งศาลชั้นต้นต้องสั่งปรับตามสัญญาประกันและออกหมายจับ เมื่ออ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ลับหลังจำเลยและออกหมายจับมารับโทษตามคำพิพากษาไว้จนจำเลยอื่นรับโทษจำคุกและพ้นโทษไปแล้วก็ยังไม่ได้ตัวจำเลยมาศาล ทั้งจำเลยได้ใช้ให้บุคคลอื่นกระทำความผิดด้วยการนำรถยนต์บรรทุกซึ่งมีน้ำหนักรถยนต์และน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่าที่ทางการกำหนดถึง 6,100 กิโลกรัม มาเดินบนทางหลวงแผ่นดิน เป็นการทำความเสียหายแก่ทางหลวงแผ่นดินและมีผลเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติ จำเลยเป็นคนมีความรู้ แต่ก็มิได้คำนึงถึงความสูญเสียของส่วนรวมดังกล่าว จึงไม่มีเหตุที่จะรอกการลงโทษจำเลย

จากตัวอย่างคำพิพากษฎีกาข้างต้น เห็นได้ว่าศาลมีแนวในการใช้ดุลพินิจลงโทษจำเลยโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดและตัวจำเลย ศาลจึงเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชนได้แน่นอน. □■